

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1049/2019
15.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Иван Бајазит, адвокат из ..., против туженог "Porr-werner & Weber" d.o.o., са седиштем у Нишу, кога заступа Миодраг Радојковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 374/18 од 31.10.2018. године, у седници одржаној 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 374/18 од 31.10.2018. године у ставу првом, другом и четвртом изреке.

Образложење

Делимичном пресудом Основног суда у Великој Плани, Судска јединица у Смедеревској Паланци П1 бр. 38/14 од 18.07.2017. године, ставом првим изреке, поништено је решење о престанку радног односа бр. .. туженог од 13.01.2014. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. .. од 04.05.2010. године и престао радни однос са 10.01.2014. године. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев који се односи на враћање на рад. Ставом трећим изреке, одбацује се тужбени захтев да тужени тужиоца распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев да суд поништи решење о отказу уговора о раду бр. .. од 28.01.2015. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду бр. .. од 04.05.2010. године, због престанка потребе за његовим радом као незаконито и да се тужени обавезе да тужиоца врати на рад и распореди га на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом петим изреке, прекинут је поступак у делу тужбеног захтева који се односи на исплату разлике мање обрачунате и исплаћене зараде за тужиоца. Ставом шестим изреке, одлучено је да ће о трошковима поступка бити одлучено коначном одлуком.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 374/18 од 31.10.2018. године, ставом првим изреке, потврђена је делимична првостепена пресуда, у другом, трећем и у делу четвртог става изреке, којим је одбијен тужбени захтев тужиоца за поништај решења туженог о отказу уговора о раду бр. .. од 28.01.2015. године, којим је тужиоцу

отказан уговор о раду бр. .. од 04.05.2010. године због престанка потребе за његовим радом и за враћање на рад и у том делу жалба тужиоца је одбијена. Ставом другим изреке, укинута је делимична првостепена пресуда у преосталом делу и одбачена тужба по захтеву тужиоца да се обавезе тужени да тужиоца распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима. Ставом трећим изреке, одбачена је као неблаговремена жалба туженог од 24.10.2017. године, изјављена против одлуке садржане у ставу првом изреке делимичне пресуде Основног суда у Великој Плани. Ставом четвртим изреке, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у оквиру овлашћења из члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14) и утврдио да је ревизија неоснована.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је по основу уговора о раду бр. .. од 04.05.2010. године био у радном односу код туженог на неодређено време, на пословима радника Правилником о организацији и систематизацији послова од 15.10.2013. године, измењена је организација рада на нивоу туженог, а новом систематизацијом у огранку у ... није предвиђено радно место радника Након тога, тужени је донео Програм решавања вишка запослених од 25.10.2013. године, којим су предвиђени критеријуми за утврђивање вишка, те да се утврђивање вишка запослених првенствено одређује на основу укидања радног места на коме запослени ради, па како је укинута радно место радника ..., тужиоцу је решењем туженог бр. .. од 13.03.2014. године престао радни однос са 10.01.2014. године због престанка потребе за његовим радом. Тужени је после отказа уговора о раду тужиоцу исплатио отпремнину за 32 године радног стажа у висини од 324.006,00 динара. Тужилац је на основу решења инспекције рада враћен на рад код туженог до доношења правноснажне судске одлуке у поступку за поништај наведеног решења о отказу уговора о раду на пословима радника Потом је тужени поново решењем бр. .. од 28.01.2015. године тужиоцу отказао уговор о раду услед престанка потребе за његовим радом, а радни однос му је престао 30.01.2015. године. Пре престанка радног односа, 29.01.2015. године тужени је тужиоцу исплатио отпремнину за две године радног стажа у висини од 24.438,00 динара. Првостепени суд је оценио да није било упражњено радно место ..., на ком радном месту је тужилац претходно радио, јер је тужени на ово радно место примио другог ... који је мењао ... на боловању.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду од 28.01.2015. године, а правилно је другостепени суд одлучио када је одбацио тужбу у делу којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоца распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима.

У конкретном случају, тужиоцу је отказан уговор о раду на основу члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05...75/14), којим је прописано

да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Пре доношења решења о отказу уговора о раду, тужени је донео правилник о организацији и систематизацији послова 15.10.2013. године којим није предвиђено радно место радника ... у огранку у Овим правилником укинута је радно место тужиоца, а није било другог одговарајућег радног места на које би тужилац могао да буде распоређен. Тужиоцу је пре доношења решења о отказу уговора о раду исплаћена отпремнина у складу са обавезом послодавца која је прописана чланом 158. Закона о раду.

Супротно ревизијским наводима, у ситуацији када не постоји законска обавеза за доношење Програма решавања вишка запослених, као у конкретном случају, оспорено решење туженог од 28.01.2015. године је законито. Спровођење организационих, економских и технолошких промена спада у домен одлучивања туженог, тако да се целисходност и оправданост тих промена не цени у судском поступку. У овој врсти спора суд оцењује само законитост одлуке о престанку радног односа отказом уговора о раду.

Како је у конкретном случају радно место на којем је тужилац радио укинута, у том случају не постоји обавеза туженог послодавца да примени критеријуме ради утврђења ко је од запослених вишак, јер се критеријуми примењује само у случају када долази до смањења броја извршилаца на истом радном месту, односно одлучује се ко ће од више запослених на истим пословима бити проглашен вишком, што овде није случај. Имајући у виду да је тужиоцу законито престао радни однос због разлога који је прописан чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, то је неоснован захтев тужиоца за враћање на рад јер нису испуњени услови прописани чланом 191. став 1. Закона о раду.

Такође је правилно другостепени суд одлучио када је одбацио тужбу у делу захтева којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоца распореди на радно место које одговара његовој стручној спреми, знању и способностима, ценећи да одлука о овом захтеву не спада у судску надлежност, јер је распоређивање запосленог на одређено радно место у искључивој надлежности послодавца.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право.

У ревизији се истиче да тужиоцу није могао да престане радни однос до правноснажног окончања поступка поводом одлучивања о законитости решења туженог од 13.01.2014. године којим је тужиоцу по истом основу престао радни однос. Међутим, ови ревизијски наводи су неосновани јер је правноснажном делимичном пресудом Основног суда у Великој Плани П1 38/14 од 18.07.2017. године поништено решење о престанку радног односа од 13.01.2014. године, тако да на коначан исход радноправног статуса тужиоца није од значаја што је у истој парници одлучивано о законитости решења о отказу уговора о раду које је донето 13.01.2014. године и 28.01.2015. године.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић